

JUSTITSMINISTERIET
Lovafdelingen

Dato: 28. maj 2008
Kontor: Lovteknikkontoret
Sagsnr.: 2008-7701-0009
Dok.: CMQ40717

NOTAT
om
opretholdelse af et ægteskab/registreret partnerskab
når den ene ægtefælle/partner har fået foretaget kønsskifte

1. Problemstilling

Under Folketingets behandling af lovforslag L 67 om ændring af lov om ægteskabs indgåelse og opløsning og forskellige andre love samt ophævelse af lov om registreret partnerskab (Ægteskab mellem to personer af samme køn) er problemstillingen om opretholdelse af et ægteskab/registreret partnerskab, når en af ægtefællerne/partnerne har fået foretaget kønsskifte, blevet rejst.

Denne problemstilling behandles i dette notat.

2. Definitionen på ægteskab

Som det fremgår af besvarelsen af spørgsmål nr. 1 og 3 til beslutningsforslag B 76 af 16. januar 2007 om at indføre en ægteskabslovgivning, som ligestiller homoseksuelle med heteroseksuelle, er et ægteskab i Danmark defineret som en retlig forbindelse mellem en mand og en kvinde, der stiftes ved en offentlig akt – en vielse.

I 1989 blev der indført mulighed for at indgå registreret partnerskab i Danmark. Et partnerskab har stort set de samme retsvirkninger som et ægteskab. Et partnerskab kan efter partnerskabsloven kun indgås mellem to personer af samme køn.

Indførelsen af registreret partnerskab har ikke medført ændringer i antagelsen om, at et ægteskab i Danmark kun kan indgås mellem to personer af forskellig køn. Samtidig antages det, at et partnerskab indgået mellem to personer af forskellig køn er ugyldigt.

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

3. Kønsskifte

Det anerkendes i dansk ret, at en person kan skifte køn ved at få foretaget kastration og kønsmodificerende indgreb.

Reglerne om kønsskifte i Danmark findes i sundhedslovens kapitel 33. Endvidere anerkendes efter dansk ret et kønsskifte, der er foretaget i udlandet, forudsat at kønsskiftet kan sidestilles med et kønsskifte i Danmark.

Efter et kønsskifte betragtes den kønsskiftede som tilhørende det nye køn, bl.a. i relation til registrering i Det Centrale Personregister, CPR-nummer, fornavn m.v. Kønsskiftet indebærer også, at den kønsskiftede kan indgå ægteskab med en person af sit tidligere køn.

4. Opretholdelse af et ægteskab/registreret partnerskab, når en af ægtefællerne/partnerne har fået foretaget kønsskifte

4.1. Den juridiske litteratur

I den juridiske litteratur er det anført, at et gyldigt indgået ægteskab eller partnerskab formentlig bliver ugyldigt, når den ene ægtefælle eller partner skifter køn¹. Denne antagelse bygger hovedsageligt på en byretsdom fra 1955, jf. pkt. 4.2.

4.2. Retspraksis

Ved en byretsdom af 24. juni 1955 ansås et ægteskab ikke længere som bestående, da manden efter et kønsskifte ifølge Retslægerådet var et kønsløst og seksuelt neutralt individ².

En byretsdom fra 2002 er nået til følgende resultat:

To mænd havde i Danmark indgået registreret partnerskab. Den ene mand havde efterfølgende undergået kønsskifte fra mand til kvinde. Under henvisning til, at de efterfølgende havde levet adskilt i mere end 2 år, ønskede parterne at blive skilt ved bevilling.

---

¹ "Familieret", Marianne Højgaard Pedersen, 1996, s. 167, note 4; "Familieretten", Jesper Vorstrup Rasmussen, 1. udg., s. 27, "Familieretten", Linda Nielsen m.fl., 3. udg., s. 47

² Dommen er refereret i "Kommenteret ægteskabslov", s. 87

Statsamtet forelagde sagen for Civilretsdirektoratet (nu: Familiestyrelsen), der udtalte, at det var uafklaret, om et registreret partnerskab blev ugyldigt som følge af, at den ene part havde undergået kønsskifte. Parterne blev henvist til at søge partnerskabet opløst ved dom.

Ved en byretsdom blev det registrerede partnerskab opløst ved skilsmisse i 2002. Ved dommen lagde retten til grund, at partnerskabet var gyldigt indgået, og at det derfor kunne opløses efter reglerne i lov om registreret partnerskab.

4.3. Administrativ praksis

Som det fremgår, har man i byretsdommen fra 2002 fundet, at de almindelige regler om opløsning af et registreret partnerskab kan anvendes også i et tilfælde, hvor den ene af partnerne efter indgåelsen af partnerskabet har fået foretaget et kønsskifte.

På baggrund af ovennævnte byretsdom fra 2002 lægger Familiestyrelsen i sin administrative praksis til grund, at det er de almindelige regler om opløsning af et ægteskab/registreret partnerskab, der finder anvendelse også i tilfælde, hvor spørgsmålet om opløsning af ægteskabet/partnerskabet opstår efter, at den ene ægtefælle/partner har fået foretaget kønsskifte.